

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egészévre 8 K. Félévre 4 K. Negyedévre 2 K. Külföldre egész évre 12 korona. Papok, tanítók, gazdasági egyleti tagok és közs. elöljáróknak egész évre 6 K. a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 K. — Egy példány ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos
BETEGH PÁL.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések 1 cm.-ként 6 fillér. többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hirdetés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenként egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak.

Nyelvében él a nemzet.

— jun. 26.

(y.) Magyar nyelven dicsérjük az Urat! Széles e hazában, amelyet az első magyar király bölcsessége megváltott az őspogány hittől, magyar nyelven zengjen a dicséret a Magyarok Istenéhez, aki annyi viszály és balszerencse közt megtartotta nemzetét egy ezredéven át.

Hangzatosabb, édes bűbájjal csengőbb, szebb nyelv van-e a világon a magyar nyelvénél? Magyar fülnek édes zenéje, magyar léleknek, magyar szívnek legszebb imádsága ez!

Ebben a nagy emberi társadalomban a sok cifra, hatalmas, büszke nemzet között olyan a magyar, mint a tüskétől megtépett, ágtól megverzett árva fiú. A zápor megverte, a nap lesütötte. Senkije és semmije nincs és a szeretet szava nélkül megy előre az élet nagy országútján. De nem kell félni.

Ez a fiú keményfajú legény. Szívében nagy emlékeket és nagy álmokat hord. Az

emlékek ezeréves viharából szállnak ki s az álmok új ezredévre szólnak.

Sorsunk és rendeltetésünk, hogy mindenképen ki legyünk zárva a nyugati világ nagy társadalmának közösségéből. A nyelvünk idegen a föld kerekességén. Lelkét megérteni, szellemét felfogni nem tudja a nyugati fül. A benne rejlő erő, a benne viharzó nemzeti öntudat meg nem ihletheti a nyugati hibrid szellemet. Legyünk büszkék erre. Ez a mi kiválóságunk, ami szuverénitásunk. Mi más nyelven, külön nyelven dicsérjük az Urat, aminthogy Isten fogalmából is elvontuk az általánosságokat és hisszük, valljuk, hogy az Ur lényegében van egy parányi rész, amely egyedül és csupán értünk érez. Mi absztraháltuk az Urnak isteni lényegét és a lelkünk mélyén oltárt emeltünk a Magyarok Istenének! Ez a sovinizmus a nemzetnek legszentebb és legszebb imádsága Istenéhez és ennek az imádságnak a nyelve csak egy lehet: magyar!

Hatalma, indulata, színe, csillogása en-

nek a nyelvnek nemzeti önállóságunk kifejezője, nemzeti erőnk biztosítóka. Vele élünk az örökkön-örökké való időkig, de nélküle meghalunk egy szellő fuvallatnyi pillana alatt. Akarjuk a halált és mást se kell tenni mint feladni nyelvünket; akarjuk a szolgaságot és mást se kell tenni, mint lemondani nyelvünkről! De nem akarjuk!

A magyar nemzet életének, boldogulásának és hatalmi fejlődésének irányítói megértik immár a magyar nyelvnek ez igézetes erejét. Tudják, hogy belőle sugárzik ki a nemzeti géniusz életfentartó ereje. Tudják, hogy nélküle a Duna-Tisza táján meghalna a magyar. Hármaskoporsóba kerülne: a halál, szolgaság és névtelenség koporsójába! A sirját, mint egykoron a hármaskoporsóba zárt Attiláét, soha fel nem találná senki sem.

A közoktatásügyi kormány ezidőszerinti kormányfőfő, Wlassics Gyula teljes fontosságában megéri a magyar nyelvnek e nemzet fentartó lényegét. Ennek a megértésnek a nyomán, amely intuitive él a

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCZÁJA.

„S z e g f ü.”

Irta: B. Mihály Bertalan.

(A „Székely-Udvarhely” eredeti tárczája.)

Doboz Balázs az egyik tekintélyes lap szerkesztője, irodájába a kiadóhivatalon ment át s ott egészen véletlenül pillantott egy kéziratalmazra. Az apróhirdetések gyűjteménye volt az. A levelek közt valami feltűnhetett neki, mert arcának különben közönyt sárga színe pirosra vált, majd meg újra előbbi színét vette fel. Igen, egy levelet talált ott, melynek ismerős vonásai mindjárt a szemébe ötlöttek.

Elvette aztán onnan s mint egy tolvaj, ki a tettenéréstől fél, lopva sietett vele írószobájába.

Meggyújtotta szivarját, egyet-kettőt köhécsett, mint valami rendkívüli pillanat előtt szokás s elkezdte olvasni: »Csalódott özvegy olyan férfi szívet keres, melynek melegénél felejtheti mostoha sorsát s megismerheti az igazi szerelem édességét. Komoly intelligens urak leveleit »szegfü« címre kérem a kiadóba.»

Doboz Balázs a szivarja füstjét az orrába fújta, amitől iszonyatosan köhögni kezdett. Ebbe a köhögésbe megvolt az a bizonyos raffineria, amely provokálja a figyelembe vételt. Ugyan nem

tudom ez uttal kinek szólott!... Szokása volt Dobozinak... És elkezdett gondolkozni: A Rózsi írása, azonnal ráösmert, ezer közül is eltalálta volna, hogy az övé... Kivált az utolsó levele, azt véste kitörülhetetlenül az emlékébe. Minden egyes szavát, betűinek hajlását. Így hangzott: Magát szeretem, de Marosyhoz megyek nőül, neki több a pénze, el tud tartani. Magának saját élhetése is nehéz... stb. Ez a tartalom teljesen Rózsi vallott, világ életében számító teremtes volt, nem tudott mást mutatni, mint amit érzett. Különböző igaza volt Rózsinak, ő akkor koplaló szegény riportter gyerek volt, ostoba, tapasztalatlan... Elhagyta minden bucsuszó nélkül s csak ez, épen ez fájt a lelkének hosszasan azután is. De beheggedt a sebe a lázas munkába, amit kifejtett s ami már fényes pozíciójához vezette. Tehát Rózsi csalafasága hasznára vált, úgy ki tudja...

Fel s le sétált párszor, a félhangos léptei egy tervet kongattak fülébe, amely később megragadta az esztét is. A levelet leküldte a kiadóba, azt izente: be kell szorítani a mai számba, ő meg kéjes melegséget érezve tagjaiba íráshoz fogott. Olyan szomorúan szercegett a tolla az ivory papíron, mintha könyörületet esdekelt volna. Ő nem hallgatott rá, írta: — Nagyságos asszony! Hirdetése nekem szólott, a szívem sugta, hogy egymást keressük, a sejtelmem pedig azt, hogy feltaláljuk egymásban a legnagyobb boldogságot... stb. Bo-

ritékba zárta aztán elküldte a helyére. Az írást Rózsi úgy sem ismeri fel, azóta teljesen megváltozott.

A levél ment, Dobozy pedig egyik jó gondolatát, ötletét a másikkal ütötte agyon. Hogy mit fog tenni ezzel a hitszegő asszonnyal, aki egykor neki mindene volt. Boszút fog állani, melynek poharát majd a végén gyönyörrel üríti ki...

Pár napra rá jött a válasz. Olyan volt, hogy abból is ráismert az asszonyra, azzal a puha édes modorral volt írva, amely részegé tette őt, s a melynek hatása alatt először érezte szívében a szerelem tüzeit. Szinte újból kezdte szeretni az asszonyt. Mégse tette, nem, hiszen már komoly férfi volt, végzett az ilyenfajta neveléses fellángolásokkal. Ujra irt az asszonynak választ, lefeszett neki benne egy boldogságtól sugárzott paradicsomot, varázsos jövőt, tudta, hogy ez a kép megveszi az asszony lelkét s erősebb, kinosabb lesz a csalódása...

Ezután sokszor váltottak levelet. A férfi tartózkodóbban, óvatosabban irt, az asszony türelmetlenkedett, a szenvedélyes, lázongó lelkével. Az sürgette a találkozást, ez meg százféle kibujót keresett, csakhogy ingerelje Rózsi, hogy jobban felcsigázza a vágját. S a hatást elérte, egyszer nagyon elkeseredve írta az asszony, hogy belehal, elemészti a testét is, ha a férfi ezután is csalogatja, szereti heves szenvedéllyel s nem bírja már a szerelmét, hogy valamiképen ki ne elégítse

legutolsó magyar embernek a lelke mélyén, rendeletet adott ki a kultuszminiszter, a melynek bő kivonatát más helyen közöljük s amelynek az a célja, hogy a magyar nyelv védelmét biztosítsa és használatát elősegítse.

Ez a rendelet a magyar tanfelügyelőkhöz szól és az 1879-iki közoktatásügyi törvénynek szigorú végrehajtását, amely a magyar nyelv általánosan kötelező oktatását szabályozza, teszi kötelességgé.

Ma, a nemzetiségi fészkelődések és tulkapások korszakában ez a rendelet, amely voltaképpen nem más mint egy 23 év óta élő törvény végrehajtásának a szorgalmazása, igen fontos jelenség. Ebben a rendeletben benne van a köztudat hitvallása, amely a magyar nyelv szerepét a maga jelentőségéhez méri.

Mi, akik itt élünk és küzdünk a létfontartásunkért s nehéz bajainkban a Magyarok Istenéhez fordulunk segítségért, mi, magyarok ennek a véráztatta földnek a záporvert, naplesütött árva fiai a nyelv összekapcsoló, egybeforrasztó erejénél fogva állhatunk szembe csupán, mint egy test és egy lélek, a rántóró, ellenséges áramlatokkal.

Ez a nyelv a mi fegyverzetünk és páncélzatunk, amelyen nem vesz erőt semmi nemzetiségi orvtámadás. Ennek a nyelvnek lelke és szelleme a Rákóczi-induló előretörő hangrohamában viharzik s a Hymnusz szelid imádságos harmoniájában csillapul meg. Ez önti szívünkbe a hitet, reményt, az erőt, az indulatot s a békecsöndjét, nyugalmát. Ami erő e nemzetben él, az nyelvében bírja gyökerét, ami álmot a magyar szív megtermel, annak színe, kivirágozása, fénye a magyar nyelvben kifejezésre talál.

Dobozynak megesett a szíve, de újra kegyetlen volt. Válaszolt, hadd jöjjön hát a találkozás piltanata. A tárlatot vasárnap nyitják meg, jöjjön oda, viseljen feltűnő fehér szegfü csokrot, arról ráismer, ő is azt hord majd a kabátján.

Aznap, vasárnap rendkívüli izgatott volt mintha első párbajára menne. Majdnem mit sem evett, de annál több cognacot öntött magába, hogy bátor legyen, ha látja Rózsit... Eljött az este, feltűzte a virágját, aztán a tárlatra hajtatott; a vernissage közönség csak úgy özönlött a teremben. Látszólag egy vásznat szemlélt, lopva pedig az elvonuló hölgyközönséget figyelte...

Találkoztak... Rózszi szép volt, fejlett, csinos asszony, telve bájjal, kívánatosabb, mint valaha. S ő pillanatra szédülni érezte magát, mozgott alatta a parkettes talaj... Az asszony szeméi rámeredtek, megcsillantak, aztán mohón mutatott a mellén gondtalanul nyugvó szegfücsokorra.

A férfi az övét mutatta. Összeszedte minden erejét, leküzdte vérenek háborgását s gunyos, szuró mosolylyal megemelte czilinderét... aztán megfordult s ott hagyta a bámuló asszonyt.

Az görcsökbe huzódó ajkakkal mondta:

— Dobozy az Istenért...

A férfi nem hallotta, a közönség kíváncsian seregett Rózszi köré, ki rohant kocsijához ott folytatva szivszaggató zokogását. Fajdalmas volt a sírás s csalódása összetörte a lelkét...

A magyar nyelv a mi végvárunk, amelyet feladni, lerombolni nem lehet és nem szabad soha! Erre segítsen meg minket a Magyarok Istene!

Tagosítási törvény. A „Magyar Nemzet” írja: A magyar mezőgazdaság fejlődése történetében igen nagy jelentőségű lesz az a törvényjavaslat, mely a falusi gazdaközönség oly rendkívüli nagy fontosságú érdekének biztosítása végett, a tagosításnak rendezéséről készül a földművelésügyi miniszteriumban. A mostani tagosítási viszonyok általában nem kielégítők. Számos községben a tagosítás keresztülvitele általános elégtelenséget keltett, sőt több helyen zendülést támasztottak a tagosítás miatt, különösen ha még lelketlen bujtogatók is izgatták a pórnépet, mely oly fanatikus rajongással csüng apró, gazdaságilag kevésbé kihasználható, szétszórt parcelláin. Pedig ha célszerű tagosítás folytán egy tagban van a földje, ezt sokkal jobban tudja művelni és értékesíteni. Az új törvény első sorban ezt a nagyfontosságú mezőgazdasági célt szándékozik megvalósítani. A tagosítás célszerű rendezése végett a földművelési miniszterium messzire kiterjedő előmunkálathoz indított meg. A tagosításra vonatkozó döntő kérdéseket közölte a vármegyékkel és gazdasági egyesületekkel. Ezekre a kérdésekre vonatkozó válaszok, valamint a tagosításra vonatkozó összes adatok immár beérkeztek a földművelésügyi miniszteriumba. A hol most azok földolgozása szakadatlanul folyik. Azt hiszik, hogy a munkát még a nyár folyamán befejezik és a törvényjavaslat első előadói tervezetét megállapíthatják. Előbb azonban egy igen nagy horderejű elvi kérdést kell eldönteni és pedig azt, vajjon bírói, vagy közigazgatási uton történjék a tagosítás keresztülvitele. Eddig az ügy tulnyomó részben bírói utra tartozik. Ámde éppen a bírói eljárás merevségét akarják enyhíteni és a tagosításnak inkább mezőgazdasági céljait előtérbe helyezni. Ebből a célból legközelebb az igazságügyi miniszteriummal tárgyalnak és az előrelátható, hogy a két miniszterium álláspontja között szerencsés kompromisszumot sikerül létrehozni és ezzel a tagosítás ügye mihamarább végleg rendezhető lesz.

Elvi jelentőségű határozatok. A m. kir. közigazgatási bíróság 1900. évi 3048. sz. határozata: »Községi igazoló választmány határozatképességéhez nem szükséges valamennyi tagnak jelenléte, hanem a tagok többségének jelenléte is elegendő.« — A m. kir. közigazgatási bíróság 1901. évi 468. sz. határozata: »Az éjjeli örök intézményének felállításával járó s községi pótdadó útján fedezendő költségek az 1886. évi XXII. t.-cz. 130. §-ának értelmében mint belrendőrségre és közbiztonságra vonatkozó kiadások, a föld- és bányadó és a pusztai haszonbérlok kereseti adója kivételével az idézeti törvényszakaszban megjelölt egyenes adók többi nemeire vetendők ki s olyan kivétési módzat, hogy a kivetendő pótdadó alapját képező egyenes állami adók közül a káradó magasabb kulcsal lenne megrovandó mint a többi adónemek, helyt nem foglalhat.«

Világnapló.

Junius 26-án.

Széll Kálmán bejelentette a Házban, hogy a külkereskedelmi szerződések felmondására megóvja az országnak azt a jogát, mely szerint ha ez év junius 30-áig az osztrák kormányval tudatja, hogy a külkereskedelmi szerződéseket mai tartalmukkal nem kívánja fentartani, december 31-éig Magyarország külön maga is fölmordhatja a külkereskedelmi szerződést. A pénzügyminiszteriumban sürgősen folynak az adóreformra vonatkozó előmunkálatok, a melyek a parlamenti szünet végére alkalmasít

el is készülnek s akkor hozzá láthatnak az új adóügyi törvények kidolgozásához. Vasárnap ült össze Nagyszebenben a metropolita elnöklésével a püspöki zsinat, hogy kanoni szempontból bírálja el Mangra Vazulnak püspökké választását s véleményét mondjon megerősítésére vonatkozólag, mielőtt a király elé terjesztik a választást. Egyik hír szerint a püspöki zsinat kanoni akadályt állapított meg Mangrával szemben, míg egy másik hír azt mondja, hogy a zsinaton semmiféle kifogást sem tettek ellene. Míg a legújabb népszámlálás végeredménye szerint az országban a magyarság 51.4 százalék abszolút többségre jutott, addig több vármegyében s ezek között Nagy-Küküllővármegyében a románság 10 százalékkal szaporodott. Ezen alakulás okának kipuhatólására a kormányelnök legközelebb rendeletet fog kibocsátani.

* * *

Albert szász királyt e hó 23-án temették el nagy pompával Drezdában. A temetésen királyunk és Ottó főherceg nejével Maria Józefa hercegasszonnyal is részt vett. A trónt 22-én foglalta el György király, mely alkalommal a királyi kastély koronatermében a miniszterek esküjét fogadta. A nagy munkával és tömörkedéssel előkészített londoni koronázó ünnepet bizonytalan időre elhalasztották. VII. Edvard király végbélgyuladásban szenvedett, mely az utóbbi napokban annyira rosszabbodott, hogy operáció vált szükségessé. Az operációt sikeresen hajtották végre. A koronázásra utazott trónörökösünk f. hó 25-én visszatért Bécsbe. A francia szenatus e héten tárgyalta a két éves katonai szolgálatra vonatkozó törvényjavaslatot. Az ezen reformhoz szükséges pótkiadások hetven millió frank pótkiadást igényelnek. Oroszország is reformál, csakhogy nem katonai, hanem közoktatási téren. Az orosz hivatalos lap egy czári ukázt közöl, mely szerint Miklós császár elrendeli, hogy a fővárosban és kormányzói székhelyeken a középiskolák mellett internátusokat létesítsenek. A czár rendelete a tanítók és nevelők fizetése javításának tanulmányozását is elrendeli.

A kisbirtokos jelzálog-hitele.

— A Magyar Földhitelintézet emlékirata a magyar királyi kormányhoz —

(2. folytatás.)

Az eddig előadott javaslatok a kölcsön felvétele körüli könnyítéseket tárgyalták, azonban a kisbirtokosok kölcsöneinél gondoskodni kellene arról is, hogy azok visszafizetésének feltételei lehetőleg megkönnyítsenek s minden költségtől mentessenek. Tapasztalati tény, mily nehézségekkel jár a gyakorlatlan és tanulatlan egyénekre a levelezés s a félevenkénti törlesztéses részleteknek és a fizetési könyvnek beküldése. A tényleges postaköltségek s azonfelül számos esetben az adós helyett eljáró egyén díjai, állandó terhét képezik a kölcsönvevőnek. Meg lehetne ettől kímélni, ha a Nagyméltóságú Kormány ezen részleteknek a közadók módjára való behajtását elrendelné. Ily módon a kölcsön annuitása, melyet akként lehetne megállapítani, hogy az egyenlő négy részletben azon napokon volna fizetendő, a mikor a negyedévi adó esedékessé válik, a legcélszerűbben, legolcsóbban és legbiztosabban folyhatna be. A mint a törvényhozás az 1889. XXX. t.-cz. 28—32. §-ai értelmében a visszafizető társulati kölcsönöknél az egyes tagokra eső illetményeknek, az egyenes adók módjára, az erre hivatott közegek útján való behajtását engedélyezte, megfelelő eljárás lenne alkalmazható a kis kölcsönök járulékaiknak beszedésénél is. Ez az eljárás, mely az illetékes közegekre nézve aránylag nem nagy munkaszaporulatot hártana, a kölcsönvevőkre nagy jótétemény volna, melyben a kölcsön felvételétől

annak törlesztéseig állandóan részesülnének. Németországban a Sachsen-Weimari, Eisanachi Landescrediteassaná az állami számvevői hivatalok a külső agensei, a Wiesbadeni Landesbank részére pedig az adóhivatalok teljesítik ezt a szolgálatot.

Értesülésünk szerint Olaszországban a sici-
liai agrár-hitel ügyében folytatott tárgyalások alapján készült törvényjavaslat szerint a localis helyi közvetítő szervezetet a postahivatalok fogják képviselni, sőt még a váltó alapján adandó kölcsönök visszafizetése is az adóhivatalok útján tervezetik.

A részleteknek esedékességük napján az adóhivataloknál való lefizetése maga után vonná ezen részleteknek nem fizetés esetén egyenes adók módjára való behajtását is. A jelenlegi törvényes eljárás mellett kis kölcsönnél a végrehajtást kérő hitelezőnek az eljárás során felmerülő és bíróság megállapított költségei oly magasra rugnak, hogy azok által sok esetben a kölcsönkövetelés megkészszerződhetik, s ily módon a jelzálogos adóst ezen költségek teljesen tönkre tehetik. Így a legjobb szándékkal adott legolcsóbb kölcsön is kárhözhatóssá és végzetessé válhat. Az adminisztratív utoni végrehajtás kiváltsága Németországban a Wiesbadeni Landesbank részére továbbra is törvényileg kifejezetten fentartott és az Oldenburgi Földhitelintézet, a Schwarzburg-Rudolstadt és Schwarzburg-Sondershauseni Landescrediteassák, továbbá a Gotha Landescredit által részére is biztosítva van.

Hogy azonban az előadott, tagadhatatlanul nagy kedvezmények mellett a kisbirtokos osztály részére a kölcsön valóban előnyössé és áldásossá váljék, az a kölcsön feltételeitől is függ. Ezeket okvetlenül akként kellene megállapítani, hogy a kölcsön után fizetendő kamat és törlesztési járadék ne haladja meg azt a járadékot, a mely mellett kölcsönöket a minden nyereségre való törekvés nélkül működő intézetek a mindenkor kamat és pénzpiacz helyzetének tekintetbe vételével a legolcsóbban engedélyezik.

Megállapítandó volna, hogy a kölcsön még az esetre is, ha értékpapirban adatik, függetlenül a tőzsdei árfolyamtól, a kisbirtokos részére teljes névértékben, készpénzben fizetessék ki, mivel tapasztalati tény, hogy különösen a természeténél fogva bizalmatlan és járatlan paraszt birtokos az árfolyam szerinti leszámolást nem érti meg s hajlandó magát ez által megrövidíttetnek tekinteni. Természetesen gondoskodni kellene arról, hogy a névértékben való kifizetés által a kölcsönző intézet részéről a tényleges árfolyammal szemben előlegezett különbözet visszatérítése címén a kölcsönvevőre nagyobb teher hárítható ne legyen.

Határozottan ki kellene mondaai, hogy a kisbirtokos kölcsönét bármikor minden előzetes felmondás, díj vagy költség nélkül visszafizetheti, hogy ezzel is elősegíttessék a kisbirtokosnál számtalanszor észlelt azon hajlam, hogy a mint módjában áll, törekszik terhétől szabadulni.

Végül, hogy a hitelezés a mutatkozó szükséglethez képest fennakadás nélkül eszközölhető legyen, gondoskodni kell, hogy erre a kellő összegek mindenkor rendelkezésre álljanak. Ez okból azon értékpapir részére, mely hivatva van a hitel-forrássául szolgálni, állandó biztos elhelyezést kell szerezni és pedig lehetőleg akként, hogy ne kelljen azt a külföldre vinni, a minek általános közgazdasági hátrányai újban mindinkább elismertetnek, hanem a kölcsönadott érték a hazában maradjon.

Nagy mértékben előmozdíttatnék ez a cél, ha a kisbirtokosok részére adott kölcsönök kielégítésére is szolgáló értékpapirokba az állam felügyelete alatt álló alapok és alapítványok az összesített kezelt árvapénzek volnának elhelyezhetők. Ezen árvapénzek jelentékeny része most is jelzálogos kölcsönök alakjában van kiadva s így drágábban ugyanazt a célt szolgálja, mint a melyet előmozdíttana az esetre, ha a kisbirtokosok

számára adott kölcsönök alapján kibocsátott értékpapirokba fektetnének. Ennek természetes következménye lenne az, hogy azon árvapénzek, melyek a kisbirtokosok hitel szolgálatára hivatott intézmény jutányosabb kölcsönöiből conversio útján visszafizetésre kerülnek, az említett módon helyeztetnének el, a mi által megoldást nyer ez összegek további gyümölcsösztető elhelyezése is, mi mellett kiváló figyelmet érdemel az a körülmény, hogy ez eljárás útján az árvapénzek biztosítva volnának és a gyakran tapasztalt visszaélések és veszteségek is megakadályoztatnának.

Az előadott alapon a kisbirtokosok jelzálogos hiteligenyeinek kielégítése első sorban az állam hivatását képezné. Indokoltnak mutatkozik, hogy a leggyengébb, gyámolításra és támogatásra leginkább igényt tartó polgárai anyagi jólétének érdekében a jelzett irányban való közvetlen gondoskodást az állam saját feladatának tekintse, melynek teljesítése annál inkább lehetséges, mint-hogy ez irányban az egész országra kiterjedő administratio szervezete rendelkezésre áll. — Az állam ezen vállalkozásánál feltétlenül és teljesen kizárna minden nyereségre való törekvést, s így a kölcsönöket a legolcsóbb és kedvezőbb feltételek mellett adhatná.

Arra, hogy az állam ezen feladatnak megfelelhessen, külön nagy állami intézményre lenne szükség, mely a kölcsönkérvények elbírálását, a kölcsönök engedélyezését, elszámolását, kezelését és nyilvántartását végezné s az államnak kellene gondoskodni értékpapirok kibocsátása és elhelyezése útján, a hiteligenyek kielégítésére szolgáló összegek beszerzéséről.

Állami intézet létesítése azonban mégis több tekintetben czélszerűtlennek és aggályosnak látszik. Ellene szólnak — nem is említve a felállításával és fentartásával egybekötött tetemes költségeket — mindazok az indokok, melyek az állam üzleti vállalkozásaival szemben felhozhatnak. Az üzleti szellemet nélkülöző bürokratikus szervezet kétségen kívül bénítólag hatna tevékenységére, a minek hatása különösen érezhetővé válna a hitelezés határai megállapításánál. Nem szabad figyelmen kívül hagyni e mellett azt a körülményt sem, hogy az esetre, ha az állam a kisbirtokos jelzálogkölcsönök engedélyezésével üzletszerűen állandón foglalkozik, kénytelen lesz a kielégítést váró hiteligenyekre szükséges összegek beszerzéséről is saját hitele alapján folytonosan gondoskodni.

Az ellen, hogy ezen szükséglet állami járadék-kötvények kibocsátása útján szerzessék be, felhozható egyrészt az a körülmény, hogy az állam kénytelen lenne évről-évre és pedig előre meg nem határozható összegek erejéig járadék-kötvényeket kibocsátani, másrészt azonban sem elméleti, sem gyakorlati szempontból nem volna helyeselhető, vissza nem fizethető járadék-papirok-nak törlesztéses kölcsönök alapján való kiadása. Ellenben újabb czimletek, esetleg záloglevelek kibocsátása — midőn csak a legutóbbi időben sikerült elérni, hogy a forgalomban levő különféle magasabb kamatozású állami papirok egyesítettek — annyival kevésbé állhat az államnak érdekében, minthogy ezen kibocsátásait kénytelen lenne a mindenkor pénzpiacz és kamatviszonyokhoz alkalmazni s így esetleg különféle kamatozású czimleteket megteremteni.

Ezenfelül mindkét módozatnál kénytelen lenne az állam lekötöni saját hitelét, magánfelek részére nyújtott hitel érdekében.

(Folyt. köv.)

Iparügyek

A gépkezelők és kazánfűtők vizsgáló bizottsága folyó évi július hó 5-én fog a marosvásárhelyi ipari szakiskolában vizsgálatokat tartani. — Jelentkezések a marosvásárhelyi kir. iparfelügyelőséghez intézendők. (408—902. sz.)

A budapesti m. kir. állami felső építő-ipariskola rendes tanfolyamán a jövő 1902—1903. isk. évre való beírás szeptember 1-től 5-ödik napjáig lesz. Az intézet czélja a hazai építő ipar számára előmunkásokat, pallérokat és építésvezetőket nevelni, a kikből önálló mesterek lehessenek. A tanítás 3 évig tart. Az intézetben nyert végbizonyítvány legalább három évi utólagos gyakorlat igazolása mellett jogot ad a kőmives, a kőfaragó, vagy az ácsmesterség önálló üzésére. Legalább három évi utólagos gyakorlat igazolása mellett jogot ad az építőmesteri vizsgálatra való jelentkezésre; a végbizonyítvány jogot ad az egyéves önkéntességre. Tanulóknak felvétetnek azok a 15 életévet betöltött ifjak, a kik iskola, gymnasium, vagy realiskola négy alsóosztályát „jó” osztályzattal elvégezték. A kiknek középiskolai bizonyítványai nem „jó” vagy „jeles” osztályzatúak, vagy a kik kevesebb középiskolai osztályt végeztek, de hosszabb időn át voltak gyakorlaton, csakis felvételi vizsgálat alapján vehetők fel. Minden jelentkező tartozik iparhatóságilag hitelesített bizonyítvánnyal igazolni, hogy az építő ipar terén már foglalkozott gyakorlatilag legalább két hónapon át; hosszabb gyakorlattal bírók előnyben részesülnek. A beíratási díj egész évre 4 korona, a tandíj félvekenként 20 korona, szertári biztosíték egész évre 6 korona. A jelentkezésnél szükséges iratok: 1. Keresztlevel vagy születési bizonyítvány. 2. Az összes végzett középiskolai osztályokról szóló bizonyítványok. 3. Az újraoltásról szóló orvosi bizonyítvány. 4. Az iparhatóságilag hitelesített gyakorlati bizonyítvány. Bővebb felvilágosítást készséggel ad az igazgatóság (Budapest. VII. ker. Csömöri-ut 74. szám).

Utjavitás. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a brassó—csikszereda—o-topliczai állami közút 105—106 km. szakaszán lévő 113 sz. hídnak helyreállítása 2659 K 79 f összeg erejéig, a héjjasfalva—gyimesi állami közút 101—137 km. szakaszán lévő 50. és 124. sz. műtárgyak helyreállítása 2923 K összeg erejéig, és a brassó—csikszereda—topliczai állami 163—169 km. szakaszán a 188—195, 196. sz. műtárgyak építése 8373 K 2 f összeg erejéig engedélyeztetvén, ezen munkálatok kivitelének biztosítása czéljából az 1902. évi július hó 7. napjának d. e. 10 órájára a csikmegyei állam-építészeti hivatal helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalás tartatik.

Élelmiszerek biztosítása. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a nagy-szebeni 12. hadtest parancsnokság cs. és kir. hadbiztossága a nagyszebeni, brassói, gyulafehérvári és kolozsvári állomásokon elhelyezett csapatok kenyér, zab, széna, szalma és tűzifa szükségletét f. évi július 9—15-ig tartó időben árlejtés útján biztosítja.

Irodalom.

Bethlen és a Rákócziak koráról ír a Nagy Képes Világtörténet 162. füzeté. Erről az erélyes és jellegzetes korról, mikor fegyverzörgéstől volt hangos az ország, csatakiáltástól és üldözöttek jajveszékelésétől. Magyarország egy hosszú seb volt, a mely véges végig vérzett. A nagy Alföldön szétfoszlott a szabadság déli bábja; az ősz Turul az erdélyi bérczek, a székely havasok közé szállott. Itt lobogott csak a magyar lobogó. Innen szállt elő szabadságot szerzeni, védni. Minden eszmének az elnyomatási ideje, a hőskora. A kereszténység szent jelét a martírívér ragyogtatja világgá, a szabadságot mindenütt az elesett névtelen hősök vivják ki. A magyar szabadság és hazaszeretet akkorában a Bethlenek, Rákócziak serregének a szívében húzódik meg. Ennek a gyönyörű kornak színes, mesés történetét adja elő a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 162. füzeté. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal a

kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján, havi részletfizetésre is.

Tan- és nevelésügy.

A magyar nyelv kötelező tanítása. A közoktatásügyi miniszter körrendeletet adott ki, melyben a következőket rendeli el: A magyar nyelv kötelező tanítását a népoktatási tanintézetekben elrendelő 1879. évi XVIII. törvényzikk immár 23 év óta van életben. A törvény bevezető része ezen törvény világos célját abban jelöli meg, hogy a népoktatási tanintézetek minden állampolgárnak kellő módot nyújtsanak arra, hogy ezek a magyar nyelvet, mint az állam nyelvét elsajátítsák. A rendelkezésekre álló adatok és tapasztalatok engem arról győztek meg, hogy a törvény úgy, miként annak szava és szelleme is követeli, a kívánt eredményt maig sem biztosította. Állásomból kifolyó kötelességemnek tartom a szentesített törvény rendelkezéseinek az összes nem magyar tannyelvű népoktatási tanintézetekben teljes szigorral érvényt szerezni; még pedig nemcsak azért, hogy a már régen érvényben levő törvényt a maga teljességében végrehajtsam, hanem hazánk nem magyar ajku lakosságának jól felfogott érdekében módot akarok arra nyújtani, hogy a magyar nyelvnek, mint államnyelvnek birtokában legyen és az ezzel járó előnyökben az iskolák hibái miatt hátrányt ne szenvedjenek. Evégből a királyi tanfelügyelőségnek elengedhetetlen és a legfontosabb kötelességévé teszem, hogy a tankerületében levő összes nem magyar tannyelvű népoktatási tanintézetek vizsgálja meg és ezen iskolalátogatások alkalmával arra terjessze ki gondos és lelkiismeretes figyelmét: hogy a tanító bírja-e a magyar nyelvet szóban és írásban teljesen és oktatóképesseggel? A magyar nyelv az összes bárminemű nyilvános népoktatásban kötelező tananyag közé folveendő. A heti óraszámok fele mulhatatlanul a magyar beszéd és a magyar írás, olvasás tanítására fordítandó, mer csakis így biztosítható azon cél, amelyet a törvény bevezető részében kijelöl, hogy t. i. minden nem magyar anyanyelvű állampolgár elsajátíthassa a népoktatásban az állam nyelvét. Természetes, hogy a tantervben a magyar nyelv tanításánál kitűzött cél az összes nem magyar tannyelvű, tehát a hitfelekezeti népoktatásra nézve is kötelező, mert a törvény által megkívánt taneredmény minden jellegű iskolára nézve csak ugyanaz lehet. Itt különösen hangsúlyozom, hogy a népoktatási magyar nyelvtanítás egyedüli és főcélja, hogy a nem magyar anyanyelvű gyermek a magyar beszédet annyira elsajátítsa, hogy ezen a nyelven s az ő életviszonyainak megfelelően gondolatait magyarul érthetően ki tudja fejezni, továbbá tudjon magyarul folyékonyan olvasni és helyesen írni. Ezen cél szem előtt tartásával vizsgálja a kir. tanfelügyelőség a nem magyar tannyelvű népoktatást és szerezzen meggyőződést arról, vajjon ezen tanításra a miniszteri tantervben megállapított heti óraszám megtartatik-e? Ezzel kapcsolatosan a miniszter az iskolának a tanfelügyelők és iskolaszéki elnökök által való látogatásáról is ad utasításokat.

Különfélék.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan sziveskedjenek intézkedni, nehogy a lap szétküldése fönnakadást szenvedjen.

— **Személyi hírek.** Probst Emil tábor-szernagy, hadtestparancsnok szerdán délután városunkba érkezett s megszemlélvén a helybeli katonaságot, másnap délután tovább utazott. — Bonaságot, másnap délután tovább utazott. — Bona s György dr. kolozvári unitárius teológiai dékán, az „Unitárius Közlöny“ szerkesztője e hó 24-én városunkban időzött. — Ternovszky Béla marosvásárhelyi kir. itélőtáblai elnök több napon át vizsgálta a helybeli kir. törvényszék ügyeit s tiszteletére a Budapest-szálló éttermében bankettet rendeztek a bírósági tisztviselők. — Mezei Ödön dr. a helybeli ev. ref. kollegium főgondnoka, az érettségi vizsgálatok alkalmából Kérészi Zoltán dr. debreczeni jogakadémiai professzor, miniszteri biztos tiszteletére ebédet adott e hó 24-én s azon a kollegium egész tanári kara résztvett. — Urbányi István dr. helybeli cs. és kir. ezredorvos hetheti szabadságáról visszaérkezett s működését megkezdte városunkban.

— **Előléptetés.** A király az igazságügyi miniszter előterjesztésére Csanády Zalán helybeli kir. járásbíró a VII. fizetési osztályba sorozott járásbírók sorába nevezte ki. Öszintén gratulálunk a jeles tehetségű és pontos tisztviselő valóban megérdemelt előléptetéséhez!

— **Áthelyezés.** Henriquez János alezredes, zászlóaljparancsnok városunkból Beszterczére és helyébe zászlóaljparancsnoknak Mataszits Károly őrnagy helyeztetett.

— **Kinevezés.** A marosvásárhelyi kir. itélőtábla elnöke Jánosy Dezső végzett joghallgatót a helybeli kir. törvényszékhez egyelőre díjtalan joggyakornoknak nevezte ki.

— **Kitüntetett főispán.** A hivatalos lap egyik közelebbi száma közli, hogy a király Sándor János, Kis-Küküllő és Maros-Torda vármegyék, valamint Maros-Vásárhely sz. kir. város főispánját, Kis-Küküllő vármegyei főispáni állásától saját kerelmére felmentette és ez alkalomból kitűnő szolgálatai elismerésül, a Lipót-rend lovagkeresztjét díjmentesen adományozta.

— **A Szejké-fürdőn ma (vasárnap)** este 8 órától kezdődőleg tartják meg helybeli főreáliskolánk és kollegiumunk ifjai zártkörű táncmulatságukat Orbán Balázs báró nagyhazánk fia szoboralapja javára. A hazafias szép cél és a kedélyesnek ígérkező mulatság egyaránt méltó vonzalmat keltezt közönségünk körében s ha ehhez még szép idő is járul — minden tekintetben sikerült estélyre van kilátása a derék rendezőknek. A buzgó rendezőség mindent elkövet, hogy közönségünk kényelmét szolgálhassa. Kocsik és a rendező omnibusz egész éjszaka rendelkezésre állanak. Ifjuságunk ismert vidámsága, a szerény juniális jellegével bíró és épen azért egyszerűségében megkapó mulatság bizonyára nagyobb közönséget vonz a kies Szejké-fürdőre, Orbán Balázs báró örökös otthonába; látható jelöl annak, hogy: „Nem fajult el még a szekély vér!“ Az ifjuság jelszava: Tánczolatlan egyetlen hölgy sem maradhat!

— **Papválasztás** A püspöki vizsgálat alatt álló helybeli ev. ref. egyházközségben a Bedő Ferencz elhunytával megüresedett ev. ref. papi állásra a választás holnap (e hó 30-án), hétfőn délelőtt 8 órakor lesz. Istenisztelet után az ev. ref. papi lakban történik a szavazás.

— **Vármegyénk gazdaközönségét** bizonyára igen közelről érdekli, hogy az Orsz. Magyar Kölcsonös Biztosító Szövetkezet e hó 18-án tartotta közgyűlését. Kimutatás szerint 1900-ban 73,000 volt tagjainak száma s ezek között jelentékeny mennyiség vármegyénk gazdái közül. A közgyűlésen a további üzlet-szerzés beszűntetését és a szövetkezet felszámolását tárgyalták. Tehát a Szövetkezet fizetéseket nem s így tagjai nemcsak befizetett filléreiket sirathatják, hanem a tüzkart szenvedettek nem kaptak és nem is kapnak soha egy fillér kártérítést sem. A ki biztosítva van, az sincs tehát biztosítva, mert esetleges kárát nem térítik meg. Ez rendkívüli károkat és költségeket eredményezhet az egyes gazdáknak. Epen annak lehet megelőzése céljából ohajtható volna, ha vármegyénk Gazdasági Egyesülete kezébe venné a gazdak ebbeli ügyét és teljes felvilágosítást nyújtana róla. Ezt annál is inkább kellene tegye, mert annak idején épen az egyesület tekintélyének és befolyásának igénybe vételével történtek a taggyűlések s igen kétséges, hogy az egyesület akkori vezetőségének közreműködése nélkül — a szövetkezet valaha tagokhoz jutott volna vármegyénkben.

— **Szekély kongresszus előtt.** Kishalmágyi Hollaky Arthur, vármegyénk főispánja elnöklete alatt e hó 24-én a vármegyeház kistermében, a vidék távolabbi részéből is jött, igen népes érte-

kezet volt, melyen a kongresszus előtti társas kirándulás utazásának irányát állapították meg. A kirándulás f. évi augusztus 22-én veszi kezdetét Ftalfalván, hol Ugron Zoltán földbirtokos szekély vendégszeretettel fogadja az érkezőket. Innen a Nyikó völgyén Parajdra, illetve a Sóvidékre vonul a társaság és Korond-fürdőn Gáspár Gyula fürdőtulajdonos vendége lesz. Majd városunkban és Homoród-fürdőn állapodik meg, illetve Oláhfaluban, honnan aztán a kongresszusra utazik. A részletes tervezetet annak idején közöljük.

— **A helybeli róm. kath. főgymnasium 1902.** július 29-én (ma, vasárnap) a plebánia templomban 8 orakor tartott isteni tisztelet után a főgymnasium nagytermében evzáró ünnepélyt rendez, a következő műsorral: 1. Egyveleg az „Alvajáró“ című operából, Bellinitől, előadja az ifj. zenekar. 2. Judás, Váradai Antaltól. Szavalja Jánosy Béla VII. o. t. 3. Czibabalom-szóló. Előadja Palmay Sándor II. o. t. 4. Népdalok: „Eltörött a hegedű“, „Kétszer kettő négy“, Dankó Pistától. Férfikarra átirta Gál Sándor. 5. Mi a haza? Abányi Emiltől. Szavalja Brassay Imre VI. o. t. 6. „Eleven ördög“ című polka. Előadja az ifj. zenekar. 7. Seccsio. Monolog. Makkai Emiltől. Szavalja Diemár Kálmán VII. o. t. 8. Nagyvárad diákinduló, előadja az ifj. zenekar. 9. Jutalmak kiosztása és igazgatói záróbeszéd. 10. Záróhangok. (Buesuinduló az iskolai év végén.) Vegyeskar.

— **Szinészet.** Sandor István vendéglo, a Koronkai-kert bérloje ismét kellemes szórakozást helyez kilátásba közönségünknek. Ugyanis Besenyey Lajos szinigazgatónak mintegy 16 működő tagból álló, csakis egy-két felvonásos szalon vígjátékokat előadó társaságát 6 előadásra meghívta. Az igen jó erővel rendelkező kis társaság igazgatója a jövő hét folyamán bérlet eszközése végett személyesen teszi tiszteletét műpártoló közönségünk körében. Miután a nagyobb szintársulatok ezt a működési kört egyáltalán figyelmen kívül hagyják, ajánljuk az érdeklődő közönség figyelmébe.

— **A gagy unitárius templom felszentelése** e hó 22-én történt nagy közönség jelenlétében, mely közönséget a diszes új templom be sem fogadhatá. A felszentelésre Ferencz József püspök, dr. Boros György teol. dékán kíséretében jelent meg. Az ősz népszerű főpapot a héjjasfalvi vasuti állomástól kezdve minden közszégen, felekezeti kölönség nélkül fogadták s ez rendjén is vala, mert ez a főpap nemcsak a testvéri szeretet hirdetője volt egész életén át, hanem azt cselekedetével is munkálta. Az ünnepi imát Gálfalvi János gagy papi, beszédet Raffaj Domokos esperes tartotta; míg a felszentelő áhitatos imát a püspök; Végh Mihály ravai lelkész urvacsorai beszédet tartott, osztván ki az urvacsorát többek segédkezésével. Deák Miklós szt.-mihályi lelkész a helybeli pap gyermekét keresztelte meg. Közben Gálffy Kálmán járási főszolgabíró, egyházi köri gondnok üdvözölte a püspököt, ki meghatottan válaszolt. Gálffy érdeme a szép fogadtatás, melynek részesei voltak Hollaky Arthur fő- és dr. Damokos Andor alispán is. A templomi ünnepélyek után a tisztelgéseket fogadta a főpásztor. A közös ebéd — mely kedélyes hangulatban, csak alkonyatban ért véget — számos szép toaszt hangzott el. A püspök a királyt elvette, a főispán a püspökre mondott köszöntőt, ez viszont a főispán-értívott stb. stb. Hétfőn a püspök megjelent a szekélykereszturi unitárius gymnasiumban folyó vizsgálatokon, majd egyes családokat látogatott meg. A püspök — miután a kislolymosi temetőben nyugvó, nagy alapítványozó Augusztunovics síremlékét nézte meg, — 24-én haza utazott Kolozsvárra. A kereszturi köri szekély unitáriusok áldják a Gondviselést, hogy e szép napot megérették; a gagy kis ekklesia s vezetői pedig büszke örömmel gondolhatnak június 22-ére, mely igazi ünnepnap volt az egész vidéken. — **r. s.**

— **A róm. kath. főgymnasium érettségi vizsgálatát** e hó 26—28. napjain tartotta meg a következő eredménnyel: 2 jelesen, 8 jól, 6 egyszerűen érett és 5 pötöl vizsgálatra utasított. Három pöt érettségis meg szintén kellő eredménnyel állotta ki a latin nyelvből tett vizsgálatát.

— **Az ev. ref. kollegium érettségi vizsgálatát** e hó 24-én volt. Vizsgálatra 17 ifju állott, a kik közül 3 jelesen, 6 jól és 6 egyszerűen érett; kettő pedig 2 hó mulva tehet érettségét.

— **A helybeli kir. főreáliskolában** az érettségi vizsgálat e hó 25-én Szamosy János dr egye-

temi tanár eredménye szerien éret tak, ugy, hatnak.

— A gyülese jul nek ennelfo nem küldte nár urhoz (sziveskedjen

— Ha

hirt, mely s

koll. tanárt

leleiben áll

zaláni pap

lentést kap

tudatjuk, h

férj, apa,

Szabó De

tének 78-ik

nak 43-ik

kor megha

állásával j

fáradtságot

halottunk t

kor lesz. A

Nyugodjék

21-én. Özv

neje. Szab

Árpád, Sz

Anna és f

gyermekei,

Janka, mi

— A

Maros-Vás

bizottsága

ben azon

reskedelen

1902. és

hüvelyese

mánya ul

vasuti áll

ország ha

termelő k

kedvezmé

lás végett

tóságának

rossz gaz

keletkeze

tolásra m

—

állami fő

órákor az

ünnepély

tisztelett

—

A törvény

mesterség

tek, meg

zel szem

a kérés

vonja el

ket a r

nem elő

ter most

hangsúly

A közve

lásánál

költség

ellenőriz

misitatla

hamisita

jogerős

italmére

fogja ve

—

hoz ha

közégh

vitják

vásárh

nyozott

Azonba

hog

történt

temi tanár elnöklete alatt folyt le a következő eredményrel: három tanuló jól érett; öten egyszerűen érettek és négyen egy-egy tárgyból buktak, úgy, hogy szeptemberben javítóvizsgára állhatnak.

— **A vármegyei muzeum-egylet** alakuló közgyűlése július havában fog megtartatni. Felkértenek ennél fogva mindazok, kik aláírási iverket még nem küldtek be, hogy azokat Csehely Adolf tanár urhoz (Székely-Udvarhely) mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

— **Halálozás.** Résztvétel vettük a szomorú hírt, mely szerint Szabó Árpád helybeli ev. ref. koll. tanárt súlyos csapás érte. Ugyanis köztiszteletben állott édes atya: Szabó Dénes sepsizaláni pap elhalt. Haláláról a következő gyászjelentést kaptuk: Mély fájdalomtól sajgó szívvel tudatjuk, hogy a páratlan gondos, jó, önfeláldozó férj, apa, após, nagypapa, sógor, illetve rokon Szabó Dénes sepsizaláni ev. ref. lelkész életének 78-ik, papságának 46-ik, boldog házasságának 43-ik évében folyó hó 21-én reggel ¼4 órakor meghalt. Papi, családapai és minden más állásával járó köteleiségei teljesítésében akadályt, fáradságot nem ismerő, önfeláldozó, feledhetetlen halottunk temetése folyó hó 22-én délután 3 órakor lesz. A hálás kegyelet örökjék emléke felett! Nyugodjék békével! Sepsizalán, 1902. június hó 21-én. Özv. Szabó Dénesné sz. Nagy Amália mint neje. Szabó Janka és férje Gaál Domokos, Szabó Árpád, Szabó Ödön és felesége Botár Irén, Szabó Anna és férje Ince Béla, Szabó Gyula, mint gyermekei, menyé és vejei. Ince János, Ince Zoltán, mint unokái.

— **Az erdélyrészi gazdaközönség érdekében.** Maros-Vásárhely sz. kir. város törvényhatósági bizottsága az erdélyrészi gazdaközönség érdekében azon figyelemre méltó kéressel fordult a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez, hogy az 1902. és 1903. évszakra mindazon termények, hüvelyesek és magvak minden egyes kocsi rakományán után, melyek Magyarország erdélyrészi vasúti állomásairól Budapest, Fiume, vagy az ország határának végállomásáig szállítatnak a termelő közönség érdekében 20 százalék fuvarkezdményt engedélyezzen. Ezen kereset pártolását végett megküldötte vármegyénk törvényhatóságának is. Figyelembe véve az erdélyrészi rossz gazdasági és munkás viszonyokat s ebből keletkezett válságos helyzetet, mindenesetre pártolásra méltó mozgalomnak tekintendő.

— **Meghívó.** A székelyudvarhelyi magy. kir. állami főreáliskola f. évi június 29-én d. e. 10 órakor az intézet tornacsarnokában tartja évzáró ünnepélyt, melyre a t. érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— **A műbor és az italmérségi engedelmelek.** A törvény intézkedése szerint azoktól, a kiket mesterséges bor forgalomba hozatala miatt elítélték, megvonták az italmérségi engedelmet is. Ezzel szemben számos kereskedelmi kamara azzal a kéressel fordult a pénzügyminiszterhez, hogy ne vonja el az italmérségi engedelmet azoktól, a kiket a mesterséges bor forgalombahozatala, de nem előállításuk miatt elítélték. A pénzügyminiszter most válaszolt a kamaráknak erre a feliratára, hangsúlyozván, hogy kérelmüket nem teljesítheti. A közvetítő kereskedők ugyanis a bornak bevásárlásánál szakértelmükkel és az aránylag csekély költséggel járó vegyi vizsgálat által könnyebben ellenőrizhetik, vajjon a bor hamisított, vagy hamisítatlan, mint a fogyasztók. Ennél fogva a borhamisítás és hamis bor forgalomba hozatala miatt jogerősen elítélt itálárusoktól és italmérséktől az italmérségi engedelmet a jövőben is feltétlenül be fogja vonatni.

— **Macska-ugrás.** Valóságos macska-ugráshoz hasonlít azon eset, mely a napokban Veczke községben történt. A templomot gyökeresen javítták s ez alkalomból egy Horváth nevű marosvásárhelyi illetőségű munkás a fedélzeten kátrányozott. Megcsuszamlott és a mélységbe zuhant. Azonban oly szerencsésen esett a meszes gödörbe, hogy egy kis ijedségen kívül semmi baja nem történt.

— **Slójd munka kiállítás Muzsnában.** A legnagyobb örömmel vesszük a hírt, hogy a muzsnai áll. elemi iskolánál igen szépen kamatozott Guttenberg Pálnak, a Slójd-egyesület igazgatójának mintegy két évvel ezelőtt városunkban kifejtett buzgólkodása. Ugyanis a nevezett iskola évzáró vizsgái alatt csinos munkák voltak láthatók a tanteremben s ezért Zsakó János tanító a legnagyobb elismerést érdemli. Ehez méltó módon sorakoztak a növendékek értelmes feleletei is. Zsakó tanító saját szerszámaival több év óta folytatja a növendékek lelkiismeretes oktatását s valóban méltó volna, hogy fáradozásait kellő mennyiségű szerszámokkal jutalmazza meg vármegyénk iparfejlesztő bizottsága. Ugy tudjuk, hogy Zsakó tanítóval egyszerre vármegyénk tanítói közül többen nyertek gyakorlati kiképzést. Vajjon minő buzgólkodást fejtettek ki az illetők állomáshelyükön? Erről igazán szeretnénk beszámolni. Szíves tájékoztatásukat kérjük. Talán nem fogják megtagadni?

— **Egy plebános panasza.** A következő sorokat vettük: E hó 16-án a szolgabíró ur megparancsolja, hogy R. A.-t eltemessem. Talán azért jött a parancs, mert temetni nem akartam? Oh dehogyan, hisz temetetlen még senkit sem hagytunk. Más itt a baj. Már bevett szokássá vált, hogy a ki a papnak fizetni nem akar szolgálataiért, a temetési idő előtt jóval: szalad a szolgahírosághoz, hogy megtagadják az eltemetést. Erre jön az ukáz, hogy hullakihágás vétségének terhe alatt ingyenes temetésre vonuljak — természetesen a kántorral együtt, mert anélkül temetés nem történhet. Azonban ugyanezen napon, hogy a velem temető kántor a község ház építéséhez ingyenes napszámomnak nem ment, 19-én a község erdemes bírójához kántorunk labáról a csizmát, hátáról a felsőt elvitte zalogba. Masnap ismét rámentek a kántorra, de már ekkor csizma és kabát nem lévén, a szegény nőten ember még szegényebb édes anyja: csak fia lábravalóit és inget ajánlhatta zalogba. Ma (vasárnap) van s kántorom meztelen lábbal és rajta megmaradt egy ingében kénytelen az Isten hazában az Urat dicsérni! . . . — Ezt megelőzőleg, de ehhez méltó eljárással libáimat a szabad patakból behajtották a határbíróhoz. Három napig sem pénzt, sem kezesség alatt kiadni hajlandók nem voltak mindaddig, míg a szolgabíró ki nem adta. Külön legeltetés címén megbüntettek 4 K, kárdijba 8 K, összesen 12 koronáig. Tehát a 20 pipét a 60 fillérjével újra jó áron megvettem. Ezzel szemben másnap veteményes kertem összes terményeit letarolta 45 liba. Ugyanazon határbíróhoz hajtották be Megízentem M. F. határbíró urnak, hogy illő kártérítés nélkül a libákat ki ne adja. A 45 libák behajtás után fél óra múlva — minden kártérítési díj nélkül — részben B. J. községi bíró, másrészt pedig P. G. urakhoz, mint libatulajdonosokhoz kerültek; ez utóbbi ur szabta ki rám ugyanis megelőző nap a 12 K pénzbüntetést. Ehhez — azt hiszem — kommentár nem kell. Lovaimat 4 tanu vallomása szerint a szabad közlegelőről kifogták. A felesküdt közös csordapásztorok eléggé bizonyították, hogy a lovak az ő őrízetük alatt voltak. Husz koronáig akartak megbüntetni, hogy „külön” legeltettem. Ez nem sikerülvén, az igazat valló csordapásztorokat 4 K kártérítésre és 80 fillér hajtódíjra büntették. — Basáskodás, részrehajlás nélküli igazságszolgáltatás! jöjjön el a te országod hozzánk, falusiakhoz is . . . Amen.

— **Dr Kovács Ödön emléke.** Az erdélyi ref. egyházkerület nagytudományu teológiai professzorának, dr Kovács Ödönnek a nagyenyedi kerületi egyházi értekezlet alkalmával leplezték le siremlékét. Nemsokára azonban, mint értesülünk, a jeles professzornak szülőföldjén is lesz egy emléke. Mezőbándon ugyanis mozgalom indult meg, hogy dr Kovács Ödön mellszobrát elkészíttessék.

— **Melyik lapra fizessünk elő?** Ez a kérdés most van eldőlőben s éppen azért itt csoportosítjuk a legelőkelőbb ujságokat, hogy közönségünknek a választást megkönnyítsük. Az ujságok ezimeit betűsorban említjük a következőkben: „**Alkotmány**”. Kiadóhivatala Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28a. Előfizetési ára negyedévre 7 K. Felelős szerkesztője: Bonitz Ferencz. — „**Budapesti Hírlap**”. Kiadóhivatala Budapest, VIII. Rökk-Szilárd-utca 4. sz. Előfizetési ára negyedévre 7 K. Főszerkesztő és laptulajdonos: Rákosi Jenő, felelős szerk.: Csajthay Ferencz. — „**Budapesti Napló**”. Kiadóhivatala Budapest, VIII. József-körút 18. sz. Előfizetési ára negyedévre 7 K. Főszerkesztő: Vészi József, felelős szerk.: Braun Sándor. Jókai Mór koszorus költőnk egész irodalmi munkásságát e lapnak szenteli. — „**Független Magyarország**” címmel Dienes Márton felelős szerkesztő és Kosuth Ferencz főmunkatárs jelesen szerkesztett napilapot állítanak elő. A „Független Magyarország” szerkesztősége és kiadóhivatala Budapesten, IV. Váci-utca 81. sz. alatt van. Előfizetési ára negyedévre 7 K. — „**Házánk**”. Kiadóhivatala Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28. sz., I. em. Előfizetési ára az Agrár-albummal, a Vasárnap cz. szépirodalmi mellékappal és a Szövetkezéssel együtt negyedévre 7 K. Felelős szerkesztő: Buday Barna. — „**Magyar Nemzet**”. Kiadóhivatala Budapest, VII. Kerepesi-ut 54. sz. Előfizetési ára negyedévre 6 K. Főszerkesztők: dr Jókai Mór és Beksics Gusztáv, felelős szerk.: Adorján Sándor. — „**Magyarország**”. Kiadóhivatala Budapest, VI. Teréz-körút 19. sz. Előfizetési ára negyedévre 7 K. Főszerkesztő: Holló Lajos, felelős szerkesztő: dr Lovász Márton, a közgazdasági részt szerkeszti: Lázár Pál. — „**Magyarország**”. Kiadóhivatala Budapest, IV. Várház-körút 8. sz. Előfizetési ára negyedévre 3 K 60 f. Felelős szerkesztő: Benedek Elek. Egyetlen napilap, mely a székelység ügyét elsődrendű kérdésnek tartja s azért körömszakadtáig harczol. — „**Magyar Szó**”. Kiadóhivatala Budapest, VII. Teréz-körút 52. sz. Előfizetési ára negyedévre 7 K. Felelős szerkesztő: Pályi Ede. A „Protestáns ügyek” rovatvezetői: Lukácsy Imre ev. ref. és Mohácsy Lajos ág. hitv. ev. lelkészek. — „**Magyar Hírlap**”. Kiadóhivatala Budapest, V. Honvéd-utca 10. sz. Előfizetési ára negyedévre 7 K. Alapította: Horváth Gyula. Főszerkesztő: dr Hertzka Tivadar, felelős szerkesztő: Márkus Miksa. — „**Pesti Hírlap**”. Kiadóhivatala Budapest, V. Váci-körút 78. sz. Előfizetési ára negyedévre 7 K. Felelős szerkesztő: dr Kégrady Imre. — „**Székelység**”, politikai napilap, kiadja a marosvásárhelyi függetlenségi és 48-as párt támogatásával a „Székelység” lapkiadó vállalat Maros-Vásárhelyt. Felelős szerkesztő: Szent-erzsébeti Szakáts Péter. Előfizetési ára negyedévre 3 K 50 f. — „**Székely Nemzet**” politikai, társadalmi és közgazdasági, hetenkint hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton megjelenő lap. Kiadja a Jókai-nyomda részv.-társ. Sepsizalán, Szent-Györgyön. Felelős szerkesztő: Málik Loránd. Előfizetési ára negyedévre 5 K. — „**Ujság**”, az erdélyi rész legelőkelőbb szerkesztett független napilapjának kiadóhivatala Kolozsvárt, Egyetem-utca 7. sz. (Lyceum nyomda.) Előfizetési ára negyedévre 6 K. Felelős szerkesztő dr Papp József, laptulajdonos: Gombos Ferencz. — Az itt felsorolt napi ujságok egytől-egyig mind igen jól szerkesztett lapok s legtöbbje még jelentékeny kedvezményeket is nyújt előfizetőinek. Bármelyik lap kiadóhivatala ingyen mutatványszámokat küld s azokból meggyőződést lehet szerezni az ujság irányáról. Kérjen tehát egy levelező-lapon mutatványszámot mindenki, a ki izlésének megfelelő napilapot óhajt megrendelni. Előfizetéseket elfogad és postadíjmentesen közvetít bármely lapra és folyóíratra a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala (Betegh Pál könyvkereskedése) Székely-Udvarhelyt.

Gsarnok.

Gyermek-élet.

Nagy a kedve Bandikának:
Gazdája egy skatulyának.

Pajtásai kérik rendre:

— Mutasd, Bandi, mi van benne?

— Nézzétek hát: hókusz-pókusz!
Addig ugrik a kis mókusz:

A játékszer csődöt monda,
S rákerült a szemétdombra.

Bandi aztán egyre-másra
Rágyujtott egy nagy sirásra...

Hol az öröm s a bú ennyi —
Ki ne vágya — gyermek lenni!...

Fülei Sz. Lajos.

Törvénytörvény.

Főtárgyalások. A helybeli kir. törvénytörvényeknél közelebről tartott főtárgyalásokon a következő bűnügyek nyertek elintézt: Bodor József fenyédi volt körjegyző hivatali sikasztásért 14 napi fogházra és hivatalvesztésre; András Gáspár és András Márton kadicfalvi lakosok súlyos testisértés büntetéseért 7—7 havi, András János pedig 6 havi börtönre; Ilonka Tódor Ferencz homoródszentmártoni lakos lopásért 3 évi fogházra és 5 évi hivatalvesztésre; Biró Sami Gergely zetelaki lakos lopásért 1 évi börtönre, Biró Sami Mózes pedig 4 havi fogházra; Fábris János h.-jánosfalvi illetőségű kilencz rendbéli közokirat hamisításért 2 évi fogházra; Panthes Arnold besztercei illetőségű lopásért 1 évi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre; Schneider István székelyudvarhelyi kőműves segéd pedig lopásért 1 évi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre ítélt. Andrásék, Biró Sami, Fábris és Schneider felebeztek; ugyszintén a kir. ügyész is Fábris ügyében.

Közgazdaság.

Szám 113—1902.

Pályázati hirdelmény.

Az algyógyi m. kir. állami gróf Kún Kocsárd székely földműves iskola — E. M. K. E. — alapítvány — igazgatósága 16 ingyenes és 8 mérsékelt fizetéses helyre, melyek folyó évi október hó 1-én töltenek be, ezennel pályázatot hirdet.

Az iskola célja: 2 éves tanfolyam alatt a befogadott ifjakat a mezőgazdaság minden ágában gyakorlatilag kiképezni, hogy a kilépő tanulók saját kis gazdaságuk okszerű kezelésére képesek vagy nagyobb birtokban a munkák felügyelésére, vezetésére, mint béresgazdák, munkavezetők alkalmazhatók legyenek.

Pályázat feltételei a következők: 1. Az ingyenes helyekre kizárólag csak székely eredetű földműves ifjak vétetnek fel. Az ezen helyre befogadott tanulók a teljes ingyenes oktatáson kívül díjtalanul nyertek: élelmezést, lakást butorral és ágyruhával, fűtést, világítást, mosást, betegség esetén orvoslást, az oktatáshoz szükséges tan-, kert- és gazdasági eszközöket. Kap minden növendék ruházatra évenként 30 koronát és szorgalmához képest 30 korona munkabérré is számíthat. 2. A 8 mérsékelt fizetéses helyre pályázhat bármely magyar honpolgár. Ezek minden hó 1-én élelmezésükre 24 koronát fizetnek az iskola igazgatóságánál, melyért lakásban, élelmezésben stb. épen úgy részesülnek, mint az ingyenes helyre befogadottak s azokkal egyenlő kötelezettség alatt állanak minden tekintetben, csupán a ruházati il-

leték és munkabérré nem számíthatnak. 3. Mind az ingyenes, mind pedig a fizetéses helyekre csak oly a földműves osztályhoz tartozó ifjak vétetnek fel, a kik a 17 évet betöltötték és a mezői munkák végzésére ép, erős, egészséges testalkattal bírnak, mit orvosilag tartoznak igazolni. A kik katonakötelezettségüknek eleget tettek vagy a m. kir. honvédséghez soroztattak be, vagy hadmenetességet nyertek, a felvételnél előnyben részesülnek. Folyamodványok folyó évi augusztus hó 31-ig Algyógyra (Hunyadmegye, posta helyben) a földműves iskola igazgatóságához nyújtandók be.

Folyamodványok következőleg szerelendőek fel:

a) keresztlevelel; b) iskolai bizpnyítvány, hogy az illető írni, olvasni tud; c) pályázó vagyoni állapotról szóló hiteles bizonyítvány, vagyontalanság esetén szegénységi bizonyítvány; d) illetőségi bizonyítvány; e) orvosi bizonyítvány arról, hogy a pályázó egészséges és mezőgazdasági munkát elbíró testalkatu, trachomában vagy fertőző betegségben nem szenved, védhímlővel sikeresen újratoltatott, vagy hogy a legutóbbi 5 év alatt valószínűs hímlet állott ki, esetleg, hogy a törvény értelmében fel van mentve a beoltás kötelezettsége alól. (A védhímleire vonatkozó bizonyítvány hiányában a növendéket belépésekor az intézet orvosa újra beoltja); f) erkölcsi bizonyítvány, s ha az illető 3 korosztályt kiszolgált katoná, a katonai igazolvány is; g) kiskorúság esetén szülői avagy gyámi engedélyről szóló nyilatkozat, hogy az illető az iskolába beléphet; h) feleséges növendék, ha feleségét, illetve gyermekeit Algyógyra hozza, ki kell mutatnia, hogy mi módon tudja felesége fentartani magát; i) községi bizonyítvány arról, hogy a pályázónak hány testvére van, mily koruak, szülői gyámság alatt állanak-e, vagy nagykoruak és a szülők mivel foglalkoznak.

A felvett tanulók kötelezetnek arra, hogy ruházatukban a székely népviselethez alkalmazkodnak, melyből belépésük alkalmával egy itt készített ünneplő és egy hétköznapi ruhával, 3 pár fehérneművel, 2 pár lábbelivel, 2 kötényvel és 2 törülközővel kell birniok. Az iméntből hiányzó fehérnemű, vagy öltözkédarabokat az igazgató a szobába helyezkedés előtt a befogadottal beszerzetli, esetleg későbbi munka keresményének terhére előlegül bevásárolja.

A felvett és belépő növendék kötelezi magát, hogy tisztességtudó, szófogadó, szorgalmas lesz, kötelességének mindenkor megfelel, a tanfolyamot teljesen kitölti, mit ha elmulasztana, azaz, ha engedély nélkül előbb távoznék, köteles a reá, addig az iskola által fordított költségeket pontosan, akár egyszerre, akár az iskola igazgatósága által engedélyezett részletekben visszafizetni.

Közírré tételük egyszermind, hogy az erdélyi résznek oly vármegyéi, melyek alapítványi helyül 300 kor. fizetésre kötelezik magukat, ez alapítványra egy megfelelő koru, olvasni és írni tudó növendéket küldhetnek, a ki szintén a jelzett oktatásban és ellátásban részesül.

Algyógyon, 1902. évi június hó 15-én.

Gáspár József,
igazgató.

Komlótermesztési előadások és gyakorlatok Segesvárott. A földművelésügyi miniszter elrendelte Cséser Lajos kolozsvári komlótermelési vándor szaktanárnak, hogy július hó végén Segesvárott komlótermesztő gazdák, érdeklődő lelkesek, tanítók, gazdatisztek, községi tisztviselők stb. részére kisebb ingyenes tanfolyamot tartson három napon át. A tanfolyam úgy lesz szervezve, hogy délelőttől-estéig elméleti előadások tartatnak a komlótermesztésből: főbb csoportokban, a komlóskert alapításáról, a komlótól egy évi műveléséről, a komlótermés szedése, szárítása, kezelése és értékesítéséről; délutánoként pedig a segesvári s közeli vidéki komlóstelepek, szárítók s más berendezések tekintetnek meg, illetve azokban gyakorlatok tartatnak. A 3-ik napon az egész napra terjedő tanulmányi kirándulás tervezetik Segesvártól Szé-

kely-Kereszturig, midőn is a segesvári határban, a fejéregyházi csatasíkon, a buni telepbirtokon, a Héjjasfalván, Szent-Erzsébeten és Székely-Kereszturon levő komlótelepítvények szemléltetnek meg. A tanfolyam a komlónövény fejlődéséhez képest ulius végén vagy augusztus első felében tartatik, de a részvétel bejelentését július hó 8-ig kéri fentemlített szaktanár.

Komlóértékesítési szövetkezet gyűlése. Az Erdélyrészi Komlótermelők Szövetkezet Segesváron Béli László főispán elnöklete alatt közgyűlést tartott. Kimondotta, hogy komlóraktárt állít. Láng kereskedelemügyi minisztertől kedvezőbb szállítási díjtételeket kér s ez ügyben intervenszióra Darányi földművelésügyi miniszterhez fölterjesztést intéz, a komlóárakat időnként tagjaival közli, támogatja az O. M. G. E.-nek a komlóértékesítése ügyében tett fölterjesztését s tagul belép a Magyar Sörfőzők egyesületébe. A közgyűlésen a földművelésügyi kormány képviselői Bartók Géza és Cséser Lajos szaktanár voltak.

Kisgazdák és földművelők szervezkedése. A Magyar Gazdaszövetség által létesítendő gazdakörök (földművelők szövetsége) részére készített alapszabálytervezet már nyomtatásban is megjelent s kapható a Magyar Gazdaszövetség titkári hivatalánál (Budapest, Baross-utca 10.). A kik a földművelők tömörítése, jóléte és boldogulása érdekében munkálkodni s gazdaköröket létesíteni akarnak, forduljanak nevezett titkári hivatalhoz. Minden gazdakör, illetve községi gazdaszövetség tagja lesz a Magyar Gazdaszövetségnek s élvezni fogja annak támogatását. Fölvetetnek a Gazdaszövetség kötelekébe a már létező gazdakörök, valamint azon olvasókörök és más egyesületek is, melyeknek tagjai földművelők és kisiparosok. A melyik gazdakör, olvasókör, egyesület vagy szövetkezet a Magyar Gazdaszövetség kötelekébe akar lépni, forduljon ennek titkári hivatalához (Budapest, Baross-utca 10.). Minden lelkész, tanító, jegyző és intelligens gazda hazafias dolgot cselekszik, ha községében a gazdakör létesítését (földművelők szövetkezését) előmozdítja.

Szerkesztői üzenetek.

Peszente! Cikkelyeit és ígértét köszönettel fogadjuk. Az előbbi a jövő számunkban hozzuk. A többiek azután jönnek.

Fülei. Igen nagy az örömünk, hogy Kárlásd kiünöd eredménnyel volt rá nézve. Öszintén ohajtuk teljes és mielőbbi gyógyulásonkat.

D. I. I. D. Felindultságában bizonyára eléggé nem gondolta meg, hogy beküldött levelének nyilvánosságára hozatala Önnek többet ártana, mint ellenfelének. Így csakis közvetlen környezetében tudják, míg közlés esetén vármegye, sőt országszerte megismernék inkább titkolásra, mint szellőztetésre való magán ügyüket. Tisztán személyes természeténél fogva, különben még „Nyilt-tér”-ben sem adhatjuk. Hogy a „Székely-Udvarhely” olvasását egyes községi előjáró urak a község lakosságának — ugyszólva — lehetlenné teszik, azon igen csodálkozunk. A „Székely-Udvarhely”, mint a vármegye hivatalos lapja minden egyes előfizető községnek közbizonyt képezi s annak olvasásához a község lakosságának kivétel nélkül joga van. Ha tehát ebben a jogában bármikor korlátoznák, méltóztassék esetrel-estrel a felsőbb hatósághoz, vagy akár hozzánk is bejelenteni.

Hivatalos rész.

Magyar királyi Honvédelmi Miniszter. Másolat. 44145 szám. XIV. Udvarhelyvármegye közönségének. Budapest székes főváros törvényhatósága által József főherczeg ur Ó cs. és kir. Fensége honvéd főparancsnokságának 25-ik évfordulója emlékére a m. kir. honvédség kötelekébe tartozó vagy tartozott egyének árvai vagy félárvai neveltetésére létesített alapítványi helyek közül az 1902—1903. tanév kezdetén a József fiárvaházban 2 hely, az Erzsébet leányvárvaházban pedig 1 hely kerül betöltés alá, mely helyekre nézve a kijelölés joga, az illetőségre való tekintet nélkül Ó császári és királyi fenségét, József főherczeg urat, illetőleg családjának mindenkor legidősebb férfi tagját illeti meg. Ezen helyek betöltése céljából az alábbi pályázati hirdelményt bocsátom ki: P a l y á z a t i h i r d e t m é n y. Budapest székes főváros közönsége által József főherczeg ur Ó cs. és kir.

Fensége honvéd főparancsnokságának 25-ik évfordulója emlékére a m. kir. honvédség kötelekébe tartozó vagy tartozott egyének árvai vagy félárvai neveltetésére létesített alapítványi helyek közül az 1902—1903. tanév kezdetén a József fiárvaházban 2 hely, az Erzsébet leányvárvaházban pedig 1 hely kerül betöltés alá, mely helyekre nézve a kijelölés joga, az illetőségre való tekintet nélkül Ó császári és királyi fenségét, József főherczeg urat, illetőleg családjának mindenkor legidősebb férfi tagját illeti meg. Ezen helyek betöltése céljából az alábbi pályázati hirdelményt bocsátom ki: P a l y á z a t i h i r d e t m é n y. Budapest székes főváros közönsége által József főherczeg ur Ó cs. és kir.

Járó 9268., 92 mesterénél. Közírré tételük egyszermind, hogy az erdélyi résznek oly vármegyéi, melyek alapítványi helyül 300 kor. fizetésre kötelezik magukat, ez alapítványra egy megfelelő koru, olvasni és írni tudó növendéket küldhetnek, a ki szintén a jelzett oktatásban és ellátásban részesül.

Algyógyon, 1902. évi június hó 15-én.

Gáspár József,

igazgató.

Komlótermesztési előadások és gyakorlatok Segesvárott.

A földművelésügyi miniszter elrendelte Cséser Lajos kolozsvári komlótermelési vándor szaktanárnak, hogy július hó végén Segesvárott komlótermesztő gazdák, érdeklődő lelkesek, tanítók, gazdatisztek, községi tisztviselők stb. részére kisebb ingyenes tanfolyamot tartson három napon át.

A tanfolyam úgy lesz szervezve, hogy délelőttől-estéig elméleti előadások tartatnak a komlótermesztésből: főbb csoportokban, a komlóskert alapításáról, a komlótól egy évi műveléséről, a komlótermés szedése, szárítása, kezelése és értékesítéséről; délutánoként pedig a segesvári s közeli vidéki komlóstelepek, szárítók s más berendezések tekintetnek meg, illetve azokban gyakorlatok tartatnak.

A 3-ik napon az egész napra terjedő tanulmányi kirándulás tervezetik Segesvártól Szé-

kely-Kereszturig, midőn is a segesvári határban, a fejéregyházi csatasíkon, a buni telepbirtokon, a Héjjasfalván, Szent-Erzsébeten és Székely-Kereszturon levő komlótelepítvények szemléltetnek meg.

A tanfolyam a komlónövény fejlődéséhez képest ulius végén vagy augusztus első felében tartatik, de a részvétel bejelentését július hó 8-ig kéri fentemlített szaktanár.

Komlóértékesítési szövetkezet gyűlése. Az Erdélyrészi Komlótermelők Szövetkezet Segesváron Béli László főispán elnöklete alatt közgyűlést tartott.

Kimondotta, hogy komlóraktárt állít. Láng kereskedelemügyi minisztertől kedvezőbb szállítási díjtételeket kér s ez ügyben intervenszióra Darányi földművelésügyi miniszterhez fölterjesztést intéz, a komlóárakat időnként tagjaival közli, támogatja az O. M. G. E.-nek a komlóértékesítése ügyében tett fölterjesztését s tagul belép a Magyar Sörfőzők egyesületébe.

A közgyűlésen a földművelésügyi kormány képviselői Bartók Géza és Cséser Lajos szaktanár voltak.

Kisgazdák és földművelők szervezkedése. A Magyar Gazdaszövetség által létesítendő gazdakörök (földművelők szövetsége) részére készített alapszabálytervezet már nyomtatásban is megjelent s kapható a Magyar Gazdaszövetség titkári hivatalánál (Budapest, Baross-utca 10.).

A kik a földművelők tömörítése, jóléte és boldogulása érdekében munkálkodni s gazdaköröket létesíteni akarnak, forduljanak nevezett titkári hivatalhoz.

Minden gazdakör, illetve községi gazdaszövetség tagja lesz a Magyar Gazdaszövetségnek s élvezni fogja annak támogatását.

Fölvetetnek a Gazdaszövetség kötelekébe a már létező gazdakörök, valamint azon olvasókörök és más egyesületek is, melyeknek tagjai földművelők és kisiparosok.

A melyik gazdakör, olvasókör, egyesület vagy szövetkezet a Magyar Gazdaszövetség kötelekébe akar lépni, forduljon ennek titkári hivatalához (Budapest, Baross-utca 10.).

Minden lelkész, tanító, jegyző és intelligens gazda hazafias dolgot cselekszik, ha községében a gazdakör létesítését (földművelők szövetkezését) előmozdítja.

Szerkesztői üzenetek. Peszente! Cikkelyeit és ígértét köszönettel fogadjuk. Az előbbi a jövő számunkban hozzuk. A többiek azután jönnek.

Fülei. Igen nagy az örömünk, hogy Kárlásd kiünöd eredménnyel volt rá nézve. Öszintén ohajtuk teljes és mielőbbi gyógyulásonkat.

D. I. I. D. Felindultságában bizonyára eléggé nem gondolta meg, hogy beküldött levelének nyilvánosságára hozatala Önnek többet ártana, mint ellenfelének.

Így csakis közvetlen környezetében tudják, míg közlés esetén vármegye, sőt országszerte megismernék inkább titkolásra, mint szellőztetésre való magán ügyüket.

Tisztán személyes természeténél fogva, különben még „Nyilt-tér”-ben sem adhatjuk. Hogy a „Székely-Udvarhely” olvasását egyes községi előjáró urak a község lakosságának — ugyszólva — lehetlenné teszik, azon igen csodálkozunk.

A „Székely-Udvarhely”, mint a vármegye hivatalos lapja minden egyes előfizető községnek közbizonyt képezi s annak olvasásához a község lakosságának kivétel nélkül joga van.

Ha tehát ebben a jogában bármikor korlátoznák, méltóztassék esetrel-estrel a felsőbb hatósághoz, vagy akár hozzánk is bejelenteni.

Hivatalos rész. Magyar királyi Honvédelmi Miniszter. Másolat. 44145 szám. XIV. Udvarhelyvármegye közönségének.

Budapest székes főváros törvényhatósága által József főherczeg ur Ó cs. és kir. Fensége honvéd főparancsnokságának 25-ik évfordulója emlékére a m. kir. honvédség kötelekébe tartozó vagy tartozott egyének árvai vagy félárvai neveltetésére létesített alapítványi helyek közül az 1902—1903. tanév kezdetén a József fiárvaházban 2 hely, az Erzsébet leányvárvaházban pedig 1 hely kerül betöltés alá, mely helyekre nézve a kijelölés joga, az illetőségre való tekintet nélkül Ó császári és királyi fenségét, József főherczeg urat, illetőleg családjának mindenkor legidősebb férfi tagját illeti meg.

Ezen helyek betöltése céljából az alábbi pályázati hirdelményt bocsátom ki: P a l y á z a t i h i r d e t m é n y. Budapest székes főváros közönsége által József főherczeg ur Ó cs. és kir.

Fensége honvéd főparancsnokságának 25-ik évfordulója alkalmából, s annak emlékére a m. kir. honvédség árvái részére az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül folyó évi szeptember 1-től a József fiárvaházban 2 hely, az Erzsébet leányárvaházban pedig egy hely kerül betöltés alá, melyeknek betöltése czéljából ezennel pályázat hirdetik. A József fiárvaházba, valamint az Erzsébet leányárvaházba való felvétel kellei képzésigazolandó: a) az, hogy a felvételt kért gyermek tényleg a m. kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó apának törvényes leszármazója; b) a vagyontalanság; c) félárvánál (a k. t. i. apátlanok vagy anyátlanok) az életben lévő szülő vagyontalansága; d) hogy az árva 6-ik életévét már betöltötte és hogy a fiu-árva a 10-ik, a leány-árva pedig a 12-ik életévét még nem haladta; l.) hogy ép testi és elméjű, a himlőn átesett vagy ellene sikerrel beoltatott. Az árva kora és a szülők elhalálása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elméleti állapot, a himlőoltás és a vagyontalanság közhatóságilag hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó. A kellően felszerelt bélyegtelen kérvények, melyekben a szülő vagy gyám neve, állása és lakhelye (város, megye, utolsó posta) is felemlítendő, *folyó évi augusztus hó 1-éig* a m. kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be, a honnan Budapest székes főváros hatóságához fognak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József főherceg ur Ö. cs. és kir. Fenségéhez fognak felterjesztetni. Az alapítványi helyek az 1902—1903. tanév kezdetén lesznek betöltendők, s a felvételtől, vagy fel nem vételtől az árvák hozzátartozói Budapest székes főváros tanácsa által hatósági uton fognak értesítettetni. Felhívom ennél fogva a törvényhatóságot, hogy ezen pályázati hirdetményt a törvényhatóság egész területén — szokásos módon — a legszélesebb körben azonnal tegye közhírré. Budapest, 1902. évi június hó 3-án. A miniszter helyett: Gromon s. k., államtitkár. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 3895—902. alisp. A hivatalos lap tekintetével szerkesztőségének Helyt. Fenti pályázati hirdetményt lapjának 2 egymástáni következő számában leendő közzététele czéljából megküldöm. Székely-Udvarhelyt, 1902. évi május hó 14-én. Alispán helyett: Gr. Lázár, főjegyző.

Járványok. Udvarhelyvármegye alispánjától. 9268., 9278—902. alisp. Udvarhely város polgármesterének és valamennyi község előljáróságának. Közhirítéssel végett értesítem, hogy az Abrahamfalva község bivalállományában szorványosan uralgott bivalvész megszűnt és a legelőzárlat feloldatott; Szent-Erzsébet község sertésállományában pedig a sertésvész járványosan fellépett és a községi zárlat elrendeltetett. Székely-Udvarhelyt, 1902. június 20. Damokos dr. alispán.

Felfogott állatok. Udvarhelyvármegye alispánjától. 8391., 8542, 9271—902. alisp. Valamennyi község előljáróságának. Közhirítéssel végett értesítem, hogy még folyó évi május 27-én Száldobos községben 2 drb pejszörű, herélt, 10—12 éves, nagy, sovány ló (egyik világosabb pej, rövid farku és nagy zernesti harang van rajta, bélyeg mindkettőn felismerhetlen); Küküllő-Keményfalván a II. határ-részben 2 drb 3 éves ökörtinó; Homoród-Szent-Mártonban pedig egy nyári barna 1½ éves kanczacskó (H. A. bélyegjeggyel és farka egyenesre vágva) felfogott, illetve ezutóbbi be van hajtva. Székely-Udvarhelyt, 1902. június 23. Damokos dr. alispán.

Pályázat katonai élelmezési szükségletre. A nagyszabedű 12. hadtest cs. és kir. hadbiztossága az alább megnevezett állomásokon elhelyezett közös hadseregbeli csapatok élelmezési szükségleteinek biztosítása czéljából versenytárgyalást tart folyó évi július 9-én Gyulafehérvárott az ottani, valamint Szászváros, Erzsébetváros és Abrudbánya; július 11-én Nagy-Szebenben az ottani, valamint Fogaras, Nagy-Disznód, Medgyes és Székely-Udvarhely; július 14-én Kolozsváron az ottani, valamint Marosvásárhely s a hozzátartozó sátoztábor és Beszterce; július 15-én és 16-án Brassóban az ottani, valamint Botfalva, Szent-Péter, Hóltővény, Földvár, Feketehalom, Keresztényfalva, Vidombák és Rozsnyó kiszolgáltatási állomások számára. Ajánlatok a fenti napokon legkésőbb d. e. 10 óráig a tárgyaló bizottsághoz beadandók. Bónatpénz 5 százalék. Bővebb felvilágosítás és ajánlati minta a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalánál (9317—902. alisp. sz.).

Külön figyelmeztetés. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 9072—902. alisp. Valamennyi községi előljáróságának. A községek levelezéseinek portómentessége tárgyában kiadott 49375—902.

számu belügyminiszteri rendeletre külön is felhívom az előljáróságok figyelmét. Székely-Udvarhelyt, 1902. június hó 25-én. Damokos, alispán.

A választó polgárok figyelmébe. Udvarhelyvármegye központi választmányától. Sz. 66—902. közp. v. Hirdetmény. Udvarhelyvármegye közp. választmánya, a képviselő választó jogosultak összeírása ellen beadott felszólamlásokat és észrevételeket a folyó évi július 5-én d. u. 3 órakor a vármegyeház kistermében tartandó nyilvános ülésében fogja érdemleges elbírálás alá venni. Miről érdekelték azon hozzáadással értesítettnek, hogy ezen gyűlésen megjelenni jogosultak. Székely-Udvarhelyt, 1902. évi június hó 17-én. Damokos alispán, elnök.

Pályázat erdőőri állásra. Szám 290—902. kgeb. Pályázati hirdetmény. Az udvarhelyi m. kir. állami erdőhivatal kerületében lemondás folytán megüresedett és szabályrendeletileg megállapított javadalmazás mellett 1902. évi július hó 15-ével betöltendő s Füle székhelyvel összekötött hatósági erdőőri állomásra ezenel pályázat nyitattik. Pályázók felhivatnak az erdőtvény 37-ik §-ában foglalt teljes minősítésüket, ép és egészséges testalkatukat, valamint eddigi alkalmaztatásukat és a magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes birását igazoló okmányokkal felszerelt és szabályszerűen bélyegzett, sajátkezűleg irt kérvényüket legkésőbb 1902. évi június hó 30-ig a székelyudvarhelyi m. kir. állami erdőhivatalhoz nyújtsák be. Később érkező kérvények figyelembe vételét nem fognak. Udvarhelyvármegye közigazgatási erdészeti bizottságától. Székely-Udvarhelyt, 1902. évi május hó 26-án. Damokos s. k., alispán, elnök.

Megüresedett erdő-őri állás. Sz. 355—902. kgeb. A magyar kir. állami erdőhivatalnak folyó évi 673 sz. előterjesztése, Máthé Mózes szombori hatósági erdő-őrnek lemondása és a lemondás folytán üresedésbe jött erdőőri állomás betöltése tárgyában. H a t á r o z a t: A m. kir. áll. erdőhivatalnak f. évi 673 számú előterjesztését, melylyel Máthé Mózes szombori hatósági erdő-őr lemondása iránti kérvényét terjeszti be, tudomásul vesszük és nevezett erdő-ört folyó hó 15-ével szolgálatától ezennel felmentjük, egyúttal a m. kir. földművelésügyi miniszter urnak 1900. évi 101100 sz. rendeletével jóváhagyott Erdő-őrök és erdőszolgák szolgálati és fegyelmi szabályok című szervezési szabályrendelet 2-ik §-a „e” pontjában foglaltakhoz képest folyó hó 15-ével megüresedett szombori hatósági erdő-őri állomáshoz 1902. évi szeptember hó 1-ével leendő betöltése iránt a pályázati hirdetménynek kibocsátását ehatározzuk és annak az Udvarhelyvármegye hivatásos közlönyében való egyszeri kihirdetését és a szolgabírói hivatalok útján való közhírré tételét elrendeljük. Udvarhelyvármegye közigazgatási erd. bizottságától. Székely-Udvarhelyt, 1902. évi június hó 9-én. Damokos, elnök.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

FRISS FAGYLALT és legfinomabb czukrász-sütemények *Ernszt György czukrászatában* Székely-Udvarhelyt (Főtér, piacszor) kaphatók. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Jó és olcsó asztali és csemegeborok Székely-Udvarhelyt Fernengel Gyulánál kaphatók.

Hirdetések.

289—1902. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sz.-kereszturi kir. járásbíróóság 1895—317 polg. számu végzése következtében dr Russu Oktáv nagyszabedű ügyvéd által képviselt Albina nagyszabedű hitelintézet javára, Médra Patriczie s társai o.-hidegkuti lakosok ellen 286 K s jár. erejéig 1895. évi márczius hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 742 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: I. Médra Patricziánál 2 tehén, 2 tinó, törökbuza, juhok, szekér és trágya. II. Kimpián Juonnál 2 tehén,

1 tinó, juhok és 1 eke nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a székelykereszturi kir. járásbíróóság 1902-ik évi V. 183—2 számú végzése folytán 286 K tökékövetelés, ennek 1894. évi január hó 1. napjától járó 8 százalék kamatai, 1/2 százalék váltó díj és eddig összesen 110 K 15 f-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Oláh-Hidegkuton alperesek házána leendő eszközlésére 1902. évi július hó 9-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sz.-Keresztur, 1902. évi június hó 18. napján.

SZALONTAI ALBERT,
kir. bir. végrehajtó.

1—1

Sz. 3546—902. fszb.

Feladési hirdetmény.

Udvarhelyvármegyében a homoródkeményfalvi közbirtokosság erdejéből 11.43 kat. holdnak mintegy 426 m³ vékonyabb, 1678 m³ vastagabb tölgyfa készlete és 909 m³ tölgy tűzifa — két évi kihasználási időtartam mellett — 1902. évi július hó 9-én d. e. 10 órakor Homoród-Keményfalva község házána nyilvános szóbeli és zárt írásbeli árverésen el fog adadni.

Kikiáltási ár 16707 korona.

Utóajánlatok nem vétetnek figyelembe. Árverési feltételek a székelyudvarhelyi m. kir. erdőgondnokságnál és a homoródkeményfalvi közbirtokosságnál megtekinthetők.

Kelt Oklánd, 1902, június 20.

BENEDEK IMRE,
főszolgabíró.

1—3

Egészen új!

A mai kor igényeinek megfelelő fűszer- és vegyesáru cikkekhez való berendezés a Theil-féle üzletből *eladó*. — Bármikor megtekinthető: *Szentpétery Gergely* tulajdonosnál Székely-Udvarhelyt. 6—0

Értesítjük tisztelt vevőinket, hogy ez

évi július és augusztus hónapokban be-
zárólag augusztus 17-ig üzleteinket

vasárnapokon
egész nap zárva

tartjuk, miért szükségleteiket előzőleg bevásárolni kérjük. Tisztelettel

Gyertyánffy I. fiai, Rösler és Gábor,
Papp Z. Endre,
vaskereskedők.

Sz. 1271.—1902.

Hirdetmény.

Alólirott körjegyző közhírré teszi, hogy a Bögöz község vadászati joga 6 évre a bögözi körjegyzői irodában *f. évi július hó 19-én délután 2 órakor* hasznosbérbe adatik. M. Ugron János ur és Gróf Károlyi Sándorné külön-külön 200 holdat meghaladó tagterületek bérlet tárgyát nem képezik.

Bögöz, 1902. június hó 18-án.

Hegyi Zsigmond,
körjegyző.

1—3

Hazai ipar! Szolid munka! Olcsó ár!

ALBERT PÉTER

kovács-mester

Székely-Udvarhely Kosuth-utca 74.

Állandó raktárt tart
legjobban elkészített és legkülönbözőbb
kivitelű modern

KOCSIKBÓL,

Használt kocsikat becsereél, vagy
kijavit a legpontosabban, szolid ki-
vitelben és olcsó árak mellett.

„KEGYELET”

disztemetkezési intézet
Székely-Udvarhelyt, a Főtéren,

Barcsay Károly

divatüzletével egybekötve.

Temetkezéseket ugy helyben, mint
vidéken legpontosabban, a legegyszerűbb-
től a legdiszesebb kivitelig eszközöl.

Templomok, kápolnák és termek,
sőt egész udvarok gyászavonását is el-
vállalja. Hullákat exhumáltat s bárhonnan
elszállítat. Raktárt tart fa- és érc-
koporsókból, szemfödelek-, párnák-, sza-
lagok- és egyéb gyászkelekből min-
dig nagy választékot. Új gyászkecsik
fényes felszerelésekkel, testőrök s az
összes temetési személyzet ruházata tel-
jesen magyar. Főelve: olcsó és pontos
kiszolgálás. 18—52.

Obendorfi répamag és angol perjeűmag.

Mélyen tisztelt háziasszony!

Bátorkodom becses tudomására hozni, hogy
**az elismert legjobb minőségű
aradi lisztek**ből

állandó nagy raktárt tartok, valamint a fűszerszakmába
vágó összes áruk nagy választékban vannak raktáron,
ugyszintén mindennemű gazdasági- és veteménymagvak a
legolcsóbb árak szerint számíttatnak.

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, vagyok
52—9 teljes tisztelettel:

Tibád Ignác.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Mindennemű árak a legolcsóbb napi árákon.

lamilag olmozott löhère- és luezertamagvak.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva.

Az üvegek felszerelése a keresk. törvény mintavédelme alatt áll.

Allein echter Balsam
aus der
A. Thierry in Pregrad
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

hatásu gyógyszer a tüdőnek, a mellnek minden kóros állapotokban, enyhíti a hurutot, csillapítja a váladékot, véget vet a fájdalmas köhögésnek s gyógyítja a legrégebb bajokat. 2. Kitünő hatása van a torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a lázakat. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor- s a bél-betegségeket és szaggatásokat a testben. 5. Szeliden mozdítja elő a székelést s a vér tisztulását, megtisztítja a veséket, megszabadít a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az átvéglyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, odvasfogaknál és szájröhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűfögést, a száznak s a bél-betegségeket és szaggatásokat a testben. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orbáncz kiütést, varak, megfagyott s megégett tagokra rüh, fekély s bőrduzzadás és repedés stb. esetében megszünteti a fejfájást, zugást, szaggatást, közhényt, fülfájdalmat stb. Ügyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apácza védjegyre. Hamisítástól legjobban megóv az, ha közvetlenül tőlem gyáramból rendelnek eredeti szab. kártonokban Ausztria-Magyarország minden postaállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona. Bosznia és Herzegovina részére 4 korona 40 fillér. Kevesebb nem küldetik széjjel Szétküldés csak előfizetés vagy előleg küldése mellett.

Miért szenved ön? holott minden féle és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcs

használatánál, rendkívül jó hatása, a sebek gyógyulásánál valamint a fájdalmak enyhítésénél utólérhetetlen. A valódi centifólium kenőcs alkalmazható: A gyermekágyasok rossz természetű mellbajainál, szoptatók mellkeményedése, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csont-évesedéseknél, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinővés, képződmény, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömféreg, körömgüles, a lábna járasközben történt kisebesülése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugas stb., stb. eseteiben. — A szállítás kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltetik. Két tégely csomagolással, postai szállítási díjjal együtt 3 korona 60 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Arra kérek mindenkit, hogy óvakodjék a hatáskülső hamisítások vévésétől s arra ügyelni, hogy a tégelybe be van-e a fenti védjegyem és czégem: **Thierry (Adolf) Limited gyógytára az „Orangyal Pregradában, égetve.**

Ezen gyógyhatásukban fölülmulhatlan két szer nemcsak a romlásnak nincs kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régebb, annál értékesebb és hathatósabb, nem árt sem a fagy, sem a forróság, tehát minden évszakban használhatók. Majdnem minden esetben segítenek és eredménnyel járnak, legalább az orvos érkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonló feldicsért érték- és hatáskülsőlyűt ugynevezett pótszereket venni, melyekért a pénzt haszontalanul dobják ki, hanem mindig ezen rég kipróbált olcsó és megbízható, emellett teljesen ártalmatlan, világhírű szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshetőségekre készenléthben kellene lenni. Hol olyant nem kapunk, mely a valódiság minden jelét magán viseli, rendeljük meg egyszerűen direkte és czimezzük:

Thierry (Adolf) Limited „Orangyal-gyógytár” Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Központi raktár Budapesten Török F. gyógyszerárban, Zágrábban Mittelbach S. gyógytárban és Bécsben Hradi L. gyógytárban.